

George Cornilă

Rezervația

nuvele

POLIROM
2022

Cuprins

Rezervația	7
O vară cu Misha	101
Trecerea iernii	217

Tanti Dochia era cu doisprezece ani mai mare decât bunica Eleonora, o diferență atât de mare, încât în primii ani ai vieții ei, mezină crezuse că soră-sa era, de fapt, măică-sa. Într-un fel, așa și era. Între apocalipsele celor două războaie, Dochia avusese grijă de ea, îi dăduse să mănânce și o învățase să vorbească.

Tot ea o luase de mână când, în '44, tancurile Armatei Roșii intraseră în sat, ducând în burțile lor soldați mătăhăloși, în căutare de băutură și de femei, și o trăsese după ea în vie. Stătuseră ascunse acolo în timp ce un ofițer rus îi ținea pușca proptită în falcă tatălui lor, întrebându-l unde erau muierile casei. Străbunicul Antoniu se ținuse însă tare, rușii trăsese ră câteva gloanțe prin vie, căci li se păruse că auziseră un zgomot, apoi plecaseră, luând cu ei câteva găini și două vedre de vin.

Acum tanti Dochia era bolnavă și sora ei voia s-o vadă. Eleonora a pus în desagă o găină tăiată, un calup de brânză, un mănunchi de sunătoare și ilicul cârpit al lui Camil, să-l aibă dacă se isca vântul, și-a apucat strâns toiagul de drum și au luat-o în josul uliței. Până la Popești erau patru kilometri. Înaintau agale.

Uriășele sere ale adventiștilor rămăneau încetșor în urmă. Trecând prin fața bisericii, s-au închinat. În fața primăriei, bătrâna a bălmăjit ceva supărată, căci i se făcuseră pierdute actele și nu își mai putea revendica pământurile luate de comuniști. Au trecut pe lângă căminul cultural și pe lângă cooperativă, prin fața fostului Salon Dragomirescu, unde cândva se țineau cele mai mari chefuri, cu coruri și tarafuri, pe lângă uriașa casă părăsită a boierului Vasilis, despre care toți copiii știau că era bântuită de duhuri rele, au trecut de bordura la care oprea autobuzul de Focșani și au coborât, au tot coborât printre bolovani, spre Țigănie, unde copiilor le era interzis să meargă, căci acolo se întâmplau toate vrăjile și nenorocirile pământului.

Au lăsat în stânga colibebele spoite în culori țipătoare; construite într-o rână pe coasta râpei, corturile și focurile de tabără, au trecut un pod peste o apă secată și au început să urce printre malurile de lut găurite de copii de-o vârstă cu Camil pentru prețioasa materie gălbuie. An de an, galeriile se surpau și copiii mureau acolo. Gândul îl speria pe băiat, căci își imagina că, de fapt, aceștia nu muriseră, ci trăiau încă acolo, într-o văgăună, pe întuneric. Și mai tare îl speriau câinii-de-pământ. Prin alte locuri, câine-de-pământ se spunea cârțiței sau orbetelui, dar acolo se spunea așa unei bestii a adâncurilor, iute și feroasă, care ieșea doar noaptea spre a urla la lună și a fura copiii rămași pe ulițe. Împreună cu șarpele-casei, care trăia sub prag, cu nevăstuica demonică ce mușca ugerile vacilor și cu caragața care sugea sângele găinilor, câinii-de-pământ alcătuiă fauna fabuloasă a copilăriei lui. Nu găsisse însă nimic despre acestea nici la Cuvier, nici la Linnaeus și nici la Brehm.

Camil se întreba uneori dacă le-ar fi putut îmblânzi. Animalele trăgeau la el ca la Sfântul Francisc de Assisi. Câinii, pisicile, vacile, oile, păsările, șopârlele și găngăniile de toate soiurile veneau după el, se cățarau pe el, i se cuibăreau la piept sau sub șapcă. Un lătrat s-a auzit de undeva în depărtare, bătrâna a strâns mai tare toiagul și și-a îndemnat nepotul să grăbească pasul.

Au ajuns într-un târziu. Surorile s-au pupat zgomotos pe obraji. Tanti Dochia se mai întremase, deși era slabă ca un fus și pielea întinsă peste oasele mici și subțiri, ca de pasăre, îi era gălbuie precum ceara. Arăta ca o sfântă din picturile bisericesti. Lui Camil îi părea bătrână, pe când bunica lui i se păruse mereu tânără. Tanti Dochia a băgat brânza în beci și a pus găina la fiert. Cele două au discutat apoi încet, aproape în șoaptă, deprindere veche, în timp ce Camil se juca prin curte, cu pisicile.

După ce au mâncat, și-au luat rămas-bun și cei doi musafiri au pornit din nou la drum, bătrâna cu toiagul în mână și desaga ușurată, copilul cu un pisoi negru în brațe. Pe la jumătatea drumului, aceasta s-a oprit și, după ce a privit cerul care începea să se întunece, s-a aplecat spre Camil și i-a spus:

— Când o să plec pe lumea cealaltă, de tine o să-mi fie cel mai dor.

•

Camil era în bucătăria de iarnă a casei boierești de la Urechești. Mirosea a cocă, a nucă, a miere, a plită încinsă. Bunica lui cocea turte. Geamurile erau aburite. Fesul lui cu moț era atârnat, nu e clar din ce motiv, de unul dintre stâlpii gardului de la vie. Afară era frig de crăpau pietrele, înăuntru era cald și lui îi era somn.

Bătrâna, care avea patru mâini, ca o zeităte indiană, plămădea aluatul și-l întindea peste o pernă cu față nouă, măcina nuca, îi dădea și lui să guste, vâra câteva mere în cuptor, dădea afară pisica ascunsă în firidă, punea turtele pe plită, strângea foile într-o grămadă scortoasă și tot mai înaltă pe un scaun, toate în timp ce punea la cale câte mai erau de făcut. Venise Crăciunul peste ea, parcă pe neașteptate, întârziase cu treburile gospodăriei, altfel ar fi copt turtele în primele zile care urmau Ignatului. Viața era imprevizibilă, nu degeaba oamenii încercaseră dintotdeauna să o fragmenteze, să o împartă în bucăți mici, care să poată fi duse.

Camil îngâna un colind. Femeia i-a făcut semn să tacă. De la difuzorul de pe marchiză se auzea ceva, o veste, o, ce veste. Ceaușescu, împușcat. Eleonora a ascultat știrea până la capăt, s-a uitat la copil, a dat din cap a încuviințare, după care a zis:

— S-a terminat.

Apoi și-a continuat treaba. Trecuse prin prea multe ca să se mai bucure. Pătimise de pe urma nemților, a rușilor și a comuniștilor. Poate că avea dreptate să nu se bucure, încă nu era foarte limpede de ce, dar până în ultima clipă avea să-i urască pe cei care veniseră în fruntea țării cu aceeași înverșunare cu care bărbatu-său îl urăse pe Ceaușescu.

Bunicul Daniel murise cu doar o lună în urmă, în noiembrie '89. N-a apucat să se bucure și el. Înainte de asta, îl băgaseră la pușcărie pentru că era chiabur – tătâne-său, Horațiu, străbunicul lui Camil, fusese cel mai bogat om din Lunca Oreavului – și pentru că, atunci când funcționarii veniseră să-i ia pământul și avutul, se certase cu ei și strigase în gura mare că Ceaușescu era un hoț. Șase luni îl ținuseră doar cu apă și coji de cartofi. Între timp, luaseră mai tot ce era de luat, iar bunica lui Camil nu mai putea plăti cota. Îi dăduseră drumul cu condiția să mai dea și ce-i rămăsese. Îi lăsaseră doar casa, niscai mobilă și un petic de pământ.

După ce a copt toate turtele, bătrâna a deschis un sertar al dulapului cu oale, a scos de acolo două lumânări și o cutie de chibrituri. S-a dus la cuierul de la intrare, și-a pus baticul pe cap și bunda îmblănită în spate. A cules de lângă ușă toiagul cu care se apăra de câini și i-a făcut semn copilului s-o urmeze. Camil s-a îmbrăcat iute și au ieșit amândoi în curte. Și-a cules căciula de pe stâlp, a scuturat-o de promoroacă și și-a tras-o pe cap.

Zăvorul porții înghețase. S-a deschis cu zgomot de sticlă spartă. Pe uliță nu mai era nimeni. Toți rămăsese în case, neștiind dacă puteau să se bucure. Din hornuri se ridica fum, spre a se pierde în norii cenușii. Camil n-a întrebat-o unde mergeau. Cumva știa. Lumânările se topeau încetișor în palma lui caldă. S-a agățat de mâna ei. Înainta

cât de repede putea, alunecând pe pojghița subțire, însă ea îl ținea strâns. Era puternică.

Poarta cimitirului era deschisă. Au trecut printre mormintele acoperite de chiciură. Copacii erau uriași, se înălțau până la cer și umbreau tot satul. Erau hrăniți bine. Au ajuns la mormânt. În piatra crucii erau săpate numele bunicului lui și anii între care trăise. Sub acestea, era numele bunicii și anul nașterii ei. Lui Camil i se părea ciudat. Cum putea un om să mai trăiască dacă avea numele scris pe o cruce?

Pe mormânt, o găleată de tablă, fără fund, cu câteva bucăți de ceară răsucite, galbene ca picioarele de găină. Bătrâna a aprins un chibrit deasupra pământului, să-l înmoaie. A făcut o gaură cu degetul și a înfipt acolo lumânarea. I-a arătat să facă și el la fel. Copilul nu a reușit. Ea l-a ajutat. A aprins lumânările, a mângâiat crucea și a spus:

— Dănuțe, am venit să-ți zicem c-a murit Hoțul.

Apoi au plecat. Camil era sigur că bunicul lui o auzise. Și îi era poftă de turte.

*

Camil la școală, peste drum de grădiniță. O clădire gigantică. Doar după ce a ajuns acolo și-a dat seama cât de mică era, de fapt, grădinița. De câteva ori pe săptămână, elevii de la Complementară îi băteau și le luau banii de mâncare. El se considera mai norocos. N-avea bani mai niciodată. Încasa doar bătaia.

Învățătorul îi controla dacă aveau batiste curate și unghiile tălate. La anumite intervale, din cabinetul ei de la subsol, doamna doctor urca în lumea de deasupra și îi căuta de păduchi. Mai rar, le aducea pastile cu iod. Și mai rar, venea să le facă un vaccin, de cele mai multe ori în braț, însă o dată le-a făcut în pulpă și atunci băieții s-au îmbulzit

înebuniți să vadă și ei o coapsă goală de fată tânără. Doar el a rămas în bancă, îi era rușine, i se părea necuviincios, deși murea de curiozitate.

Într-o zi ca oricare alta, urca scările până la sala de clasă. A trecut pe lângă câțiva băieți care stăteau în fund pe trepte. Duhneau a țigări. Un flăcău sfrijit, cu șuvițe arămii în păr, s-a ridicat. I-a tras un șut în fund și l-a înjurat de mamă. Atât. Camil nu avea să-l mai vadă nicio dată, nici să înțeleagă ce avusese cu el. S-a dus în clasă, încercând să pară demn.

Peste câteva zile, un băiat dintr-a opta, cu un cap mai înalt decât el, l-a îmbrâncit cât colo când bea apă de la țâșnitoarea din curte.

— Grasule, ai să mori! i-a zis.

Profeția l-a tulburat teribil. Toată noaptea s-a gândit că avea să moară. Vreo lună după aceea, de fiecare dată când ieșea din casă, se aștepta să îl lovească vreo mașină, să îi cadă o cărămidă în cap, să îl muște un câine turbat, să picce într-o gură de canal, să se înțepe într-un cui ruginit, să îl înjunghie țiganii care trăiau în mahalaua cu atmosferă de favelă latino-americană de pe Renașterii.

Se obișnuise cumva să trăiască astfel, așa cum o făceau organismele care viețuiau în peșteri izolate și care, în absența oxigenului, se adaptaseră să respire dioxid de carbon și metan.

Era recreația mare. Alergau prin curte. Gard în gard cu terenul de sport, cu intrarea de pe strada Făgăraș, era o biserică veche. Avea clopotnița în curte. Lucaci, singurul din clasă care era mai gras decât Camil, însă mare derbedeu, cu o față de mops, cu ochii mici și răi și buzele groase îngrămadite sub un nas cârn, prost grămadă, copilul-problemă care ar fi trebuit să intre în Cartea Recordurilor pentru cele mai cretine glume făcute vreodată, s-a gândit c-ar fi fost